

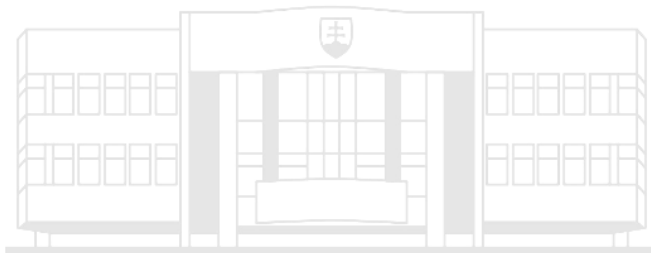
**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
17/2025**

Regulácia lobingu

Helena Latáková

**Bratislava
23. jún 2025**

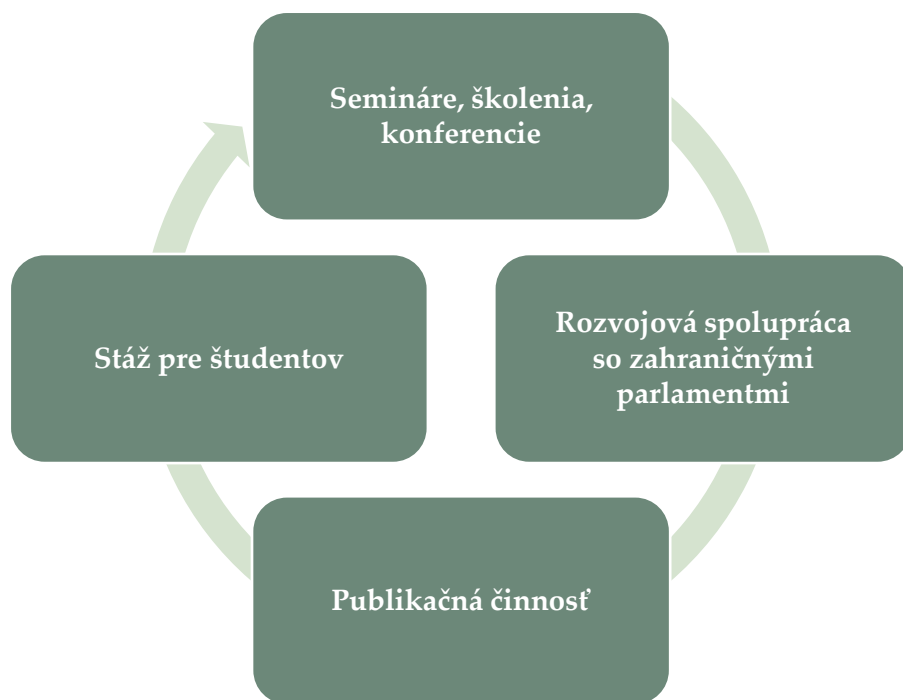

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Regulácia lobingu

Anotácia

Analýza sa zameriava na právnu úpravu lobingu vo vybraných štátoch Európskej únie a ďalších krajinách sveta. Skúma základnú terminológiu, ako sú pojmy lobing a lobista, existenciu registrov, kontrolné orgány a sankčné mechanizmy pri porušení legislatívy.

Kľúčové slová

lobing, lobista, register lobistov, regulácia lobingu

Regulation of Lobbying

Annotation

The analysis focuses on the legal regulation of lobbying in selected European Union member states and other countries around the world. It examines the basic terminology, such as a lobbying and a lobbyist, the existence of registers, supervisory authorities, and sanction mechanisms in cases of legislative violations.

Keywords

lobbying, lobbyist, lobbyist register, lobbying regulation

Vypracovala: JUDr. Helena Latáková, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: Mgr. Natália Švecová, riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Materiál slúži pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod	5
2. Prehľad vybraných legislatívnych úprav	5
2.1 Slovensko	5
2.2 Európska únia	5
2.3 Česko	7
2.4 Litva.....	9
2.5 Nemecko	11
2.6 Poľsko.....	13
2.7 Rakúsko.....	14
2.8 Slovinsko.....	17
2.9 Súhrnné výsledky porovnania k 15.3.2024	20
3. Zhrnutie	23
4. Zdroje	31

1. Úvod

V analýze sa venujeme *obsahu právnych predpisov týkajúcich sa lobingu na úrovni inštitúcií Európskej únie a vo vybraných štátoch Európskej únie*. Zameriavame sa predovšetkým na kľúčovú terminológiu ako sú lobing alebo lobista, registre lobistov, príslušné orgány dohľadu a sankcie v prípade porušenia zákona. Súčasťou analýzy je *tabuľka 40 štátov sveta*, v ktorej, na základe informácií z internej databázy [Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu](#) (ďalej len „ECPRD“), v krátkosti približujeme, či v danom štáte existuje právny predpis upravujúci lobistické činnosti a či v nej bol zriadený register lobistov. V zhrnutí je krátka štatistika doplnená o tabuľkový prehľad vybraných legislatívnych úprav, ktoré sú bližšie rozpracované v kapitole *Prehľad vybraných legislatívnych úprav*.

2. Prehľad vybraných legislatívnych úprav

2.1 Slovensko

Hoci v minulosti bolo [viacero pokusov](#) o ukotvenie regulácie lobingu v slovenskej legislatíve, doposiaľ *legislatívna úprava lobingu*, alebo regulácia zastupovania záujmov pred verejnými orgánmi alebo funkcionármi, *nebola prijatá*. Aj Európska komisia ([Správa o právnom štáte 2024](#)) uviedla, že Slovensko nedosiahlo „pokrok, pokiaľ ide o predloženie návrhov na reguláciu lobingu a posilnenie právnych predpisov upravujúcich konflikty záujmov a majetkové priznania“¹. Vzhľadom na prípadnú reguláciu je však pozitívne, že v [Programovom vyhlásení vlády 2023 – 2027](#) sa vláda „zaväzuje pripraviť protikorupčnú právnu úpravu regulácie styku verejných funkcionárov s osobami zastupujúcimi záujmy jednotlivcov a organizácií“.

2.2 Európska únia

Európsky parlament v roku 1995 založil Register transparentnosti, Európska komisia ho nasledovala v roku 2008. V roku 2011 vzniká spoločný Európsky register transparentnosti. Oba orgány spolu s Radou EÚ v roku 2021 uzavreli [Medziinštitucionálnu dohodu o povinnom registri transparentnosti](#) (ďalej len „MD“).

Obsah MD:

- vymedzenie pojmov (zástupca záujmovej skupiny, žiadateľ, zaregistrovaný subjekt, klient, sprostredkovateľ, vzťah medzi klientom a sprostredkovateľom, zamestnanci, podmienenosť);
- činnosti, ktoré patria do pôsobnosti MD a činnosti, ktoré nepatria do pôsobnosti MD;
- podmienenosť a opatrenia týkajúce sa transparentnosti (s dôrazom na zápis v registri);
- oprávnenosť a kódex správania (kde sú uvedené aj bližšie informácie o registrácii);
- register (správna rada, sekretariát, oprávnenia a povinnosti);
- dobrovoľná účasť inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr únie (iných ako signatárov), a stálych zastúpení členských štátov;

¹ Pozn. Podobne tomu je aj v Správe Európskej siete národných ľudskoprávných inštitúcií (Stav právneho štátu v EÚ, Slovensko, 2024). Viac tu: https://ennhri.org/wp-content/uploads/2024/04/Slovakia_Country-Report_Rule-of-Law-2024.pdf

- jednotlivé prílohy (I – kódex správania, II – informácie, ktoré sa majú zapísať do registra, III – monitorovanie, vyšetrowania a opatrenia).

Podľa MD je zástupca záujmov/záujmovej skupiny akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, formálna či neformálna skupina, združenie alebo sieť, ktorá vykonáva činnosti spadajúce pod register transparentnosti. Register zahŕňa všetky činnosti vykonávané s cieľom ovplyvniť tvorbu alebo uplatňovanie politiky či právnych predpisov EÚ alebo rozhodovacie procesy Európskeho parlamentu, Európskej komisie a Rady EÚ, prípadne iných inštitúcií, orgánov, úradov a agentúr EÚ (s výnimkou niektorých vymedzených činností).

Príklady činností spadajúcich pod register (*neúplný zoznam z čl. 3 MD*) sú najmä:

- organizovanie alebo účasť na stretnutiach, konferenciách, podujatiach;
- prispievanie do verejných konzultácií, vypočutí alebo iných podobných iniciatív;
- organizovanie komunikačných kampaní, platforiem, sietí či občianskych iniciatív;
- vypracovanie alebo zadanie vypracovania politických a pozičných dokumentov, prieskumov verejnej mienky, ankiet, otvorených listov či výskumných správ.

Činnosti, ktoré pod register nespádajú, sú vyčerpávajúco uvedené v článku 4 MD. Register napríklad **nepokrýva činnosti** (*neúplný zoznam*) ako:

- poskytovanie právneho alebo iného odborného poradenstva;
- spontánne stretnutia;
- podania a stretnutia v rámci administratívnych konaní;
- poskytovanie informácií na žiadosť inštitúcií;
- činnosti sociálnych partnerov a ďalšie.

Fyzické osoby, ktoré vykonávajú činnosti výlučne vo vlastnom mene a nie v spojení s inými, sa nepovažujú za zástupcov záujmov. Register takisto nezahŕňa činnosti určitých subjektov, ako sú:

- verejné orgány členských štátov a tretích krajín;
- združenia a siete verejných orgánov;
- medzivládne organizácie;
- politické strany;
- cirkvi, náboženské, filozofické a svetonázorové organizácie s určitými výnimkami.

Kódex správania je súčasťou MD (príloha I).

Registrácia prebehne na žiadosť žiadateľa (zástupca záujmovej skupiny žiadajúci o zápis do registra) podľa prílohy II MD, a to na Sekretariáte registra, ktorý nielen monitoruje registrácie, ale tiež hodnotí priebežnú oprávnenosť byť registrovaný a dodržiavanie kódexu správania. Môže tiež viesť vyšetrowanie (a to aj z vlastnej iniciatívy).

Do registra sa zapisujú všeobecné informácie (základné údaje o subjekte, zodpovednej osobe, ciele, oblasti záujmu, atď.), prepojenia na inštitúcie EÚ (od legislatívnych návrhov po členstvo v rôznych skupinách a iné), finančné informácie (najmä rozpätie ročných nákladov v EUR spojených s činnosťami, ktoré patria do pôsobnosti MD alebo rozpätie vytvorených príjmov na klienta v EUR).

Register má Správnu radu zloženú z generálnych tajomníkov signatárskych inštitúcií. Sekretariát je spoločnou operačnou štruktúrou vytvorenou na riadenie fungovania registra. Tvoria ho vedúci

oddelení alebo ekvivalentní pracovníci zodpovední za otázky transparentnosti v každej signatárskej inštitúcii a ich príslušní zamestnanci (čl. 7 a 8 MD). Správna rada prijíma výročnú správu o fungovaní registra.

2.3 Česko

Tzv. „[zákon o regulaci lobbování](#)“ bol nedávno prijatý parlamentom a podpísaný prezidentom (3. 6. 2025).² Ide o kompletne novú úpravu.

Obsah zákona o regulácii lobingu:

- § 1 Predmet úpravy (podmienky lobovania, povinnosti lobistov a lobovaných, pôsobnosť orgánov verejnej moci)
- § 2 Lobing/Lobovanie (definícia, o akú činnosť ide)
- § 3 Lobista (definícia osoby lobistu)
- § 4 Lobovaný (definícia osôb, ktoré môžu byť ovplyvnené lobingom, ktorých sa taká činnosť lobistu týka)
- § 5 Register (definícia, správa, možnosti vyhľadávania, rozsah nahliadnutia do registra)
- § 6 Zápis lobistu do registra (ako a čo všetko sa do registra zapíše, výzva a lehoty na doplnenie v prípade chýbajúcich údajov, konanie o oprávnení v prípade nedoplnenia údajov)
- § 7 Evidencia lobovaného v registri
- § 8 Zánik oprávnenia k lobovaniu
- § 9 Pozbavenie postavenia lobovaného
- § 10 Výmaz z registra
- § 11 Prehlásenie lobistu (zmena údajov, lobovacie obdobie, prehlásenie o lobistických kontaktoch)
- § 12 Povinnosti lobistu a lobovaného
- § 13 Pôsobnosť ministerstva
- § 14 Priestupky
- § 15 Príslušnosť k prejednávaniu priestupkov
- § 16 Prechodné ustanovenia
- § 17 Účinnosť (predpoklad od 1.7.2025)

Lobing je činnosť zameraná na priame ovplyvnenie konania lobovanej osoby pri

- a) príprave, prerokovaní alebo schválení
 1. právneho predpisu, ktorý schvaľuje parlament alebo vydáva vláda, ústredný správny orgán, správny orgán s celoštátnou pôsobnosťou alebo Česká národná banka, alebo vecného zámeru zákona,
 2. opatrenia všeobecnej povahy, ktoré vydáva ústredný správny orgán, správny orgán s celoštátnou pôsobnosťou alebo Česká národná banka, alebo
 3. dokumentu obsahujúceho koncepciu rozvoja sektora zverenú ústrednému správne mu orgánu, ktorý schvaľuje vláda alebo ústredný správny orgán,
- b) zjednávaní, domácom prerokovaní, vyslovení súhlasu s ratifikáciou medzinárodnej zmluvy alebo s odstúpením od medzinárodnej zmluvy parlamentom alebo s podpísaním medzinárodnej zmluvy.

² Pozn. Zákon má vplyv aj na iné predpisy: zmena „zákonu o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, zákona o zpravodajských službách, zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, zákona o jednacím řádu Senátu, zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákona o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv“ – pozri tiež [zákon č. 169/2025 Sb.](#) alebo Senát parlamentu Českej republiky: História tisku. Dostupné na: https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?cid=pssenat_historie.pHistorieTisku.list&forEach.action=detail&forEach.value=s5437

Zákon pomenúva aj to, čo sa za **lobing nepovažuje** (ide o 16 výnimiek), napr.:

- plnenie úloh vyplývajúcich z pracovnoprávneho, služobného alebo obdobného vzťahu fyzickej osoby k Českej republike, k územnému samosprávnemu celku,
- výkon petičného práva,
- jednanie orgánu politickej strany/hnutia,
- schôdze komôr parlamentu,
- verejná konzultácia,
- rokovanie s orgánom alebo predstaviteľom cudzieho štátu alebo medzinárodnej organizácie,
- ak sa týka utajovanej informácie,
- komunikácia prostredníctvom hromadných masmédií, atď.

Lobistom je osoba, ktorá lobuje sústavne a je zapísaná v registri lobingu.

Zoznam lobovaných osôb je uvedený v § 4 (ide obvykle o vysokých funkcionárov, ako prezident, poslanec, senátor, člen vlády, členovia vybraných rád a úradov, ako Česká národná banka, Národnej rozpočtovej rady; ale napr. aj osoby poskytujúce poradenské alebo konzultačné služby, vykonávajúce odborné štúdie alebo posudky pre prezidenta alebo člena vlády). Lobovaným však nie je príslušník alebo zamestnanec spravodajskej služby Českej republiky.

Register je informačný systém verejnej správy, ktorého správcom je Ministerstvo spravodlivosti. Verejný prístup je možný v rozsahu stanovenom v zákone:

- pri fyzickej osobe: meno/priezvisko; identifikačné číslo osoby (ak bolo pridelené); meno/priezvisko/názov osoby, v záujme ktorej lobuje; meno/priezvisko osoby, prostredníctvom ktorej lobuje (ak túto osobu uvedie); deň zápisu do registra;
- pri právnickej osobe: názov; právna forma; adresa; identifikačné číslo osoby; meno/priezvisko/názov, v záujme koho lobuje; meno/priezvisko, prostredníctvom koho lobuje; deň zápisu do registra;
- o lobovanom: meno/priezvisko; orgán verejnej moci/organizačná zložka štátu (kde pôsobí); funkcia/zaradenie;
- zánik oprávnenia;
- pozbavenie postavenia lobistu;
- prehlásenie lobistu (v určitom rozsahu vrátane toho, aj keď nedošlo k lobistickému kontaktu).

Do registra sa zapisujú aj iné údaje, tie však nie sú sprístupnené verejnosti.

Možné je zapísať len osobu **bezúhonnú** (ak ide o právnickú osobu, túto požiadavku musí spĺňať každý člen štatutárneho orgánu): napr. nejde o osobu, ktorá bola právoplatne odsúdená pre obzvlášť závažný zločin alebo trestný čin úkladov v insolvenčnom konaní, zneužitie informácie alebo postavenia v obchodnom styku, dohodnutie výhody pri zadaní verejnej zákazky, pri verejnej súťaži a verejnej dražbe, podplácania, nepriameho úplatkárstva a zasahovania do nezávislosti súdu, pokiaľ sa na ňu nehladí, ako by nebola odsúdená, a iné (pozri § 6 ods. 2 zákona o regulácii lobingu). Bezúhonnosť overuje ministerstvo v registri trestov.

Informácie sa v registri lobistov uchovávajú 8 rokov po rozhodnej skutočnosti, po zániku oprávnenia alebo pozbavenia postavenia (prípadne po smrti alebo zániku lobistu).

Práva a povinnosti lobistu a lobovaného upravuje § 12 zákona o regulácii lobingu. Obsahuje povinnosti ako:

- lobovať len prostredníctvom osoby zapísanej v registri;
- na začiatku lobovania upozorniť, že je lobistom a v záujme akej osoby lobuje (ak o to lobovaný požiada, tak aj písomne);
- ak lobovaný môže ovplyvniť podobu dôvodovej správy návrhu právneho predpisu, je povinný uviesť informácie v rozsahu zákona o Zbierke zákonov a medzinárodných zmlúv (doplnený § 20 ods. 1 o písm. j) s účinnosťou [od 1.7.2025](#): informácie podľa zákona o regulácii lobovania, ktorými sú meno, prípadne mená, a priezvisko, obchodná firma alebo názov lobistu, ktorý pri príprave, prerokovaní alebo schvaľovaní návrhu právneho predpisu loboval); je tiež povinný poskytnúť tieto informácie osobe, ktorá spracováva zápis zo schôdze komôr parlamentov, keď uznesením je k návrhu zákona predkladaný pozmeňovací návrh výboru alebo tieto informácie uviesť v odôvodnení pozmeňovacieho návrhu.

Ministerstvo kontroluje plnenie povinností a ukladá opatrenia k náprave. O svojej činnosti uverejňuje ročnú správu na internetovom sídle do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

Priestupky sú uvedené v § 14 zákona o regulácii lobingu, napríklad:

- pokuta do 50 000 Kč (cca 2017 EUR)³, ak lobista neupozorní lobovaného, že je lobista, alebo neuvedie pravdivo, v záujme akej osoby lobuje;
- pokuta do 300 000 Kč (cca 12 105 EUR), ak lobista uvedie nepravdivé alebo neúplné údaje do registra, prípadne lobuje prostredníctvom osoby, ktorá nespĺňa podmienky svojprávnosti a bezúhonnosti;
- pokuta do 1 000 000 Kč (40 351 EUR) alebo do výšky 3 % hodnoty aktív právnickej osoby, ak lobuje bez oprávnenia, opakovane neuloží **prehlásenie lobistu**⁴ do registra v stanovenej lehote, prípadne ho opakovane uloží neúplne/s nepravdivými údajmi.⁵

Okrem pokút možno uložiť zákaz činnosti a možno aj zverejniť rozhodnutie o priestupku.

2.4 Litva

[Zákon o lobingu](#) má za cieľ zabezpečiť transparentnosť lobistickej činnosti a predchádzať nelegálnemu lobovaniu.

Obsah zákona o lobingu:

- Kapitola I: všeobecné ustanovenia (rozsah a účel zákona; kľúčové pojmy; osoby, ktoré nemajú právo byť lobistami; práva a povinnosti lobistov; povinnosti štátnych a samosprávnych inštitúcií, úradov a osôb, na ktoré sa lobistická činnosť snaží vplývať; nezákonné lobistické činnosti; činnosti, ktoré sa nepovažujú za lobovanie);
- Kapitola II: začiatok, pozastavenie, obnovenie a ukončenie lobistických činností;

³ Pozn. Všetky kurzy Kč na EUR vypočítané prostredníctvom kurzovej kalkulačky NBS zo dňa 17.6.2025. Dostupné na: <https://nbs.sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka/>

⁴ Pozn. Prehlásenie lobistu je inštitút upravený § 11 zákona o regulácii lobovania, týka sa ohlasovania údajov do registra a najmä cieľov, ktoré sa snažil lobovaním dosiahnuť (najmä o osobách, u ktorých loboval, v záujme osôb ktorých loboval). Viac tu: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2025-168>

⁵ Pozn. Opakovane znamená do 36 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o rovnakom priestupku.

- Kapitola III: dohľad nad lobistickými činnosťami;
- Kapitola IV: zodpovednosť (za porušenie zákona, právnických osôb, tzv. menšie porušenie zákona, postup pri vyšetrovaní a ukladaní pokút, postup pri odvolaní, výkon rozhodnutí).

Príklady definícií:

- **Lobing**: konanie fyzickej osoby, právnickej osoby, inej organizácie alebo jej organizačnej jednotky s cieľom ovplyvniť osoby uvedené v tomto zákone pri prijímaní alebo odmietaní právnych aktov v záujme klienta alebo príjemcu lobistickej činnosti (§ 2 ods. 3 zákona);
- **Lobista**: fyzická osoba, právnická osoba, iná organizácia alebo jej organizačná jednotka vykonávajúca lobistickú činnosť (§ 2 ods. 2 zákona);
- **Príjemca lobistickej činnosti**: fyzická alebo právnická osoba, iná organizácia alebo jej organizačná jednotka, v ktorej záujme sa lobistická činnosť vykonáva a/alebo ktorá z nej má konečný prospech (§ 2 ods. 4);
- **Lobované osoby**: vymenúva osoby, ktorých sa lobing dotýka.

Zákon pomenúva viaceré výnimky, čo sa **za lobistickú činnosť nepovažuje**:

1. činnosť organizátorov, šíritel'ov, účastníkov, novinárov pri zhromažďovaní, príprave, zverejňovaní a šírení verejných informácií v súlade s postupom stanoveným zákonmi;
2. činnosti osôb, ak sa zúčastňujú ako odborníci, zasadnutia a konzultácie o príprave návrhov právnych aktov... na podnet a výzvu štátnych a samosprávnych inštitúcií alebo úradov⁶;
3. úkony štátnych politikov, štátnych úradníkov alebo štátnych zamestnancov pri iniciovaní, príprave, posudzovaní návrhov právnych aktov a prijímaní právnych aktov, ak sa vykonávajú v súlade s úradnými funkciami, ktoré im boli zverené...;
4. návrhy a hodnotenia prijaté počas konzultácie s verejnosťou v súlade s postupom stanoveným zákonmi;
5. uplatňovanie petičného práva, referenda, legislatívnej iniciatívy občanov v súlade s postupom stanoveným zákonmi;
6. stanovisko k legislatíve vyjadrené fyzickou alebo právnickou osobou, okrem prípadov, keď ide o systematickú prípravu návrhov právnych predpisov podľa zákona bez osobných záujmov, alebo stanovisko v mene podnikateľských subjektov a ich združení⁷;
7. činnosti verejnoprávnych osôb priamo uvedené v osobitných zákonoch, ktoré sú v súlade s verejným záujmom;
8. činnosti osôb, ktoré sa zúčastňujú na verejných zhromaždeniach, stretnutiach, iných verejných podujatiach a/alebo podujatiach, ktoré sú verejne vysielané;
9. činnosť osôb pri verejnom šírení informácií v masmédiách;
10. činnosť politických strán;
11. činnosti verejnoprospešných mimovládnych organizácií;
12. činnosť náboženských spoločenstiev a spoločenstiev v spolupráci s príslušnými štátnymi inštitúciami v otázkach výchovy, kultúry, rodiny, sociálnych, morálnych a ochrany ľudskej dôstojnosti.

⁶ Pozn. ide o legislatívny proces.

⁷ Upozornenie: Ide o skrátenú verziu odseku 6.

Register spravuje [Hlavná komisia pre etiku verejných činiteľov](#)⁸ a [dohliada](#) na lobistickú činnosť. Hlavná komisia vydáva aj odporúčania a usmernenia. Osoba, ktorá chce byť zapísaná do zoznamu lobistov, predloží Hlavnej komisii žiadosť o zaradenie do zoznamu lobistov. Údaje sú verejne prístupné prostredníctvom systému Transparentného legislatívneho procesu a na webe Hlavnej komisie, zverejňujú sa minimálne 3 roky po ukončení lobovania.

Hoci práva a povinnosti lobistov sú uvedené v zákone, v apríli 2022 bola založená **Litovská asociácia lobistov**, ktorá prijala Etický kódex lobistov. Ten je založený na princípoch ako transparentnosť, profesionalita a rešpekt.

Zákon upravuje práva, povinnosti, zákazy a sankcie. Lobované osoby musia oznámiť každé lobovanie do 7 dní od jeho začiatku Hlavnej komisii prostredníctvom systému Transparentného legislatívneho procesu. Ostatní úradníci a zamestnanci to oznamujú svojim nadriadeným.

Sankcie za porušenie zákona môže uložiť Hlavná komisia a to:

- 1000 – 4000 EUR: ak právnická osoba nedeclaruje lobistickú činnosť v súlade s postupom stanoveným zákonom,
- 1500 – 4000 EUR: v prípade lobistických činností vykonávaných právnickou osobou, ktorá nie je uvedená v zozname lobistov,

spôsobom a postupom určeným týmto zákonom (upravené sú tu úkony od vyšetrovania, vypracovania správy o porušení, jej obsahu, až po vykonanie rozhodnutia). Pokuty sa ukladajú podľa priemeru minimálnej a maximálnej výšky pokuty s prihliadnutím na rozsah a trvanie porušenia, poľahčujúce a priťažujúce okolnosti (ktoré sú vymenované v zákone). Za tzv. menšie porušenie zákona⁹ možno uložiť pokyn na odstránenie porušenia. Všetky právomoci Hlavnej komisie vrátane analytickej činnosti, kontroly, vyšetrovania a overovania informácií sú stanovené v Kapitole III zákona.

2.5 Nemecko

Zákon zo 16. apríla 2021, *ktorým sa zavádza register lobingu* na zastupovanie osobitných záujmov voči Nemeckému spolkovému snemu a Spolkovej vláde ([zákon o registri lobingu](#)) je účinný od 1. januára 2022.

Obsah zákona o registri lobingu:

- § 1 Rozsah (aplikácia, pôsobnosť, lobované osoby, definícia lobingu)
- § 2 Povinnosť sa registrovať
- § 3 Obsah registra (aké informácie/údaje sa registrujú)
- § 4 Založenie a správa registra (Spolkový snem ako správca)
- § 5 Integrita zástupcu záujmov/lobistu (zásady správania a činnosti, ako sa činnosť vykonáva)
- § 6 Prístup do budov Spolkového snemu a participácia na verejných schôdzach
- § 7 Sankcie
- § 8 Prechodné ustanovenia

⁸ Pozn. Rôzne preklady: Hlavný úrad etickej komisie, Hlavná komisia pre posudzovanie etických otázok, atď. Ide o orgán, ktorý nielen dohliada nad lobistickou činnosťou, no taktiež vykonáva právomoci vyplývajúce zo zákona o predchádzaní korupcie, Etického kódexu štátnych politikov, monitoruje vyhlásenia o súkromných záujmov a konflikt záujmov.

⁹ Pozn. Ak existujú menšie nezrovnalosti s požiadavkami zákona, berúc do úvahy rozsah, trvanie, povahu porušenia, konanie, motívy a/alebo ciele a právnická osoba odstránila porušenie požiadaviek zákona v primeranej lehote Hlavnou komisiou, ktorá nesmie presiahnuť 7 dní.

- § 9 Správa a hodnotenie
 - (1) Register je povinný každé 2 roky vypracovať správu o vedení Registra lobistov, pričom prvá správa má byť predložená do 31. marca 2025; následne má byť správa predložená Spolkovej vláde a Spolkovému snemu.
 - (2) Spolkový snem a Spolková vláda majú, po prvý raz 5 rokov po nadobudnutí účinnosti zákona, preskúmať jeho účinky a zverejniť výsledky tohto preskúmania.

Nemecko má najstaršiu reguláciu lobingu v EÚ: v roku 1972 bola do rokovacieho poriadku Spolkového snemu vložená príloha 2, ktorá podmienila vypočutie záujmových združení zápisom do Verejného zoznamu registrovaných združení.

Zastupovanie osobitných záujmov je definované v § 1 ods. 3 zákona: „akékoľvek nadviazanie kontaktu s cieľom priamo alebo nepriamo ovplyvniť proces formulovania cieľov alebo prijímania rozhodnutí orgánmi, grémiami, poslancami, poslaneckými klubmi alebo skupinami Spolkového snemu, alebo s cieľom priamo alebo nepriamo ovplyvniť proces formulovania cieľov alebo prijímania rozhodnutí Spolkovou vládou“.

Zástupcovia majú možnosť alebo, v prípade splnenia niektorých kritérií, povinnosť registrovať sa vo verejne prístupnom [registri lobingu](#), ktorý vedie Spolkový snem. **Subjekt** (FO, PO, združenia, iné organizácie, formy kolektívnych aktivít) **je povinný sa registrovať, ak:**

- zastupovanie osobitných záujmov vykonáva pravidelne,
- je zastupovanie osobitných záujmov trvalé,
- zastupovanie osobitných záujmov vykonáva komerčne v prospech tretích strán,
- bolo za posledné 3 mesiace uskutočnených viac ako 30 samostatných kontaktov (stretnutí) za účelom zastupovania osobitných záujmov, alebo
- je zastupovanie osobitných záujmov vykonávané na základe zmluvy za odplatu.

Výnimky z registrácie upravuje § 2 ods. 2 a 3 zákona (približne 18 výnimiek), napríklad osoby:

- sú fyzickými osobami, ktoré vo svojom podaní formulujú výlučne osobné záujmy, bez ohľadu na to, či sa tieto zhodujú s obchodnými alebo inými záujmami,
- vyjadrujú záujmy výlučne miestneho charakteru, za predpokladu, že sú tým priamo dotknuté najviac dva volebné obvody,
- podávajú petíciu podľa článku 17 Základného zákona (Grundgesetz),
- sa zúčastňujú verejných vypočutí výborov, verejných kongresov alebo iných verejných podujatí, ktoré usporadúvajú orgány, výbory, poslanci, parlamentné skupiny alebo zoskupenia Spolkového snemu,
- odpovedajú na priame a individuálne žiadosti zo strany orgánov, výborov, poslancov, parlamentných skupín alebo zoskupení Spolkového snemu o vecné informácie, poznatky, údaje alebo odborné vedomosti,
- vykonávajú verejný úrad alebo mandát ako fyzická osoba, alebo vykonávajú verejnú funkciu ako právnická osoba verejného práva,
- usilujú sa ovplyvniť pracovné a hospodárske podmienky ako združenie zamestnávateľov alebo zamestnancov,
- poskytujú právne poradenstvo alebo zastupovanie pre tretiu osobu alebo pre seba, vrátane vypracovania odborných stanovísk alebo prezentácie a diskusie právnych otázok určených pre verejnosť, pokiaľ toto zastupovanie nesmeruje k prijatiu, zmene alebo neprijatiu právneho predpisu,

- vystupujú ako politická strana, cirkev, národnostná menšina, sprostredkovateľská organizácia v oblasti zahraničnej kultúrnej a vzdelávacej politiky, pokiaľ sú financované zo štátneho rozpočtu, vykonávajú konzulárne a diplomatické činnosti či chránenú činnosť.

Zásady otvorenosti, transparentnosti, poctivosti a integrity sú uvedené v Etickom kódexe, ktorého prijatie je podmienkou registrácie.¹⁰

Zástupcovia osobitných záujmov sú povinní:

- oznámiť svoju identitu a záujem, a ak je to relevantné, aj identitu a záujem svojho klienta, a v prípade subdodávateľského zastupovania aj identitu a záujem hlavného klienta,
- poskytnúť presné údaje o sebe a svojom mandáte na zastupovanie osobitných záujmov.

Register je zriadený a elektronicky vedený Spolkovým snemom. Obsah registra je upravený v § 3 zákona.

V prípade porušenia zákona je možné uložiť pokutu do výšky 50 000 EUR, ak lobista neoznámí určitý údaj, jeho zmenu alebo aktualizáciu, alebo tak neurobil správne, úplne alebo včas. Spolkový snem má právo neudeliť lobistovi prístupové povolenie, pokiaľ nebol riadne zaregistrovaný.

2.6 Poľsko

Podľa § 2 zákona o lobingu (2005; [zákon o lobistickej činnosti v legislatívnom procese](#)) je *lobing* každá zákonná činnosť zameraná na ovplyvňovanie verejných orgánov v legislatívnom procese. *Profesionálny lobing* je odplátne lobovanie vykonávané v mene tretích strán s cieľom presadiť ich záujmy v legislatívnom procese (§ 2 ods. 2 zákona). Profesionálnu lobistickú činnosť môže vykonávať podnikateľ alebo fyzická osoba, ktorá nie je podnikateľom na základe občianskoprávnej zmluvy.¹¹ Poľská úprava má dve definície lobingu, ktoré sú v niektorých prípadoch [zmätočné](#).

Obsah zákona o lobingu:

- Kapitola 1 (§ 1 – 2; pôsobnosť a pojem lobing)
- Kapitola 2 (§ 3 – 7; zásady otvorenosti lobingu v legislatívnom procese)
- Kapitola 2a (§ 8 – 9d; verejné vypočutie a verejná konzultácia)
- Kapitola 3 (§ 10 – 15; register)
- Kapitola 4 (§ 16 – 18; kontrola lobingu)
- Kapitola 5 (§ 19 – 20; sankcie)
- Kapitola 6 (§ 21 – 22; prechodné a záverečné ustanovenia)

Podľa § 12 zákona o lobingu možno profesionálne lobovanie vykonávať až po zápise do *registra* a vedie ho [minister príslušný pre verejnú správu](#). Podľa § 10 ods. 3 zákona o lobingu [register](#) obsahuje:

- obchodné meno, sídlo a adresu podnikateľa vykonávajúceho profesionálne lobovanie alebo meno, priezvisko a adresu fyzickej osoby, ktorá nie je podnikateľom, ale vykonáva profesionálne lobovanie;

¹⁰ Pozn. Spolkový snem a Spolková vláda majú s účasťou občianskej spoločnosti vypracovať kódex správania, ktorý bude obsahovať pravidlá pre zastupovanie osobitných záujmov na základe zásad.

¹¹ Pozn. Široko chápanú lobistickú činnosť môžu vykonávať profesionálni lobisti (najatí inými subjektmi), podnikatelia a ich zamestnanci, odborové zväzy, priemyselné organizácie, iné mimovládne organizácie alebo aj bežní občania. Niekedy sa lobing považuje aj za činnosť predstaviteľov samospráv, ktorí sa snažia ovplyvniť podobu zákona prijatého na centrálnej úrovni. Viac na: <https://jawnylobbing.pl/czym-jest-lobbing/>

- v prípade podnikateľov vykonávajúcich profesionálne lobovanie aj číslo v Národnom súdnom registri, ak ho majú, a daňové identifikačné číslo (NIP);
- číslo a dátum zápisu, dátum a dôvod výmazu, spisovú značku a prípadné poznámky.

Zápis do registra sa vykonáva na základe návrhu a je poplatný. **Poplatok za zápis do registra** sa platí pri podaní prihlášky a určuje ho ministerstvo nariadením. V súčasnosti má register Ministerstva vnútra a verejnej správy [viac ako 500 záznamov](#). Patria sem fyzické osoby, advokátske kancelárie, poradenské kancelárie, nadácie, komory, združenia, atď.

Orgány verejnej moci sprístupňujú v Úradnom vestníku informácie o tom, ako voči nim konali lobisti, aké opatrenia a návrhy riešenia očakávajú.

Subjektu, ktorý vykonáva činnosti patriace do rozsahu profesionálnej lobistickej činnosti bez registrácie, sa uloží **pokuta** vo výške 3000 až 50 000 PLN (cca 702 – 11 709 EUR¹²). Pokuta môže byť uložená viacnásobne. Finančné prostriedky získané z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu. Pokutu je potrebné uhradiť do 14 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

Pri Poľsku je potrebné upozorniť, že pravidlá profesionálnej lobistickej činnosti v [Sejme](#) a v Senáte sú stanovené aj v ich rokovacích poriadkoch. Napríklad v rokovacom poriadku Sejmu je upravený aj prístup osôb zapojených do profesionálnych lobistických činností do budov Sejmu (vydaná je vstupná karta).

2.7 Rakúsko

[Zákon o transparentnosti lobingu a zastupovania záujmov](#) je účinný od 1.1.2013.

Obsah zákona o transparentnosti lobingu:

- Oddiel 1: rozsah zákona, výnimky, kompetencia a definície pojmov
- Oddiel 2: povinnosti správania (lobistické aktivity, princípy lobingu, obmedzenie činnosti)
- Oddiel 3: registrácia
- Oddiel 4: sankcie

Za **lobistickú činnosť** (§ 4 ods. 1 zákona) sa považuje akýkoľvek organizovaný a štruktúrovaný (pozn. plánovaný s určitým cieľom) kontakt s funkcionármi za účelom uplatňovania vplyvu v zmysle § 1 ods. 1 zákona¹³ v záujme klienta.

Podľa § 2 zákona sa ustanovenia **nevzťahujú na**¹⁴:

- činnosti funkcionára pri výkone jeho pracovných úloh a kompetencií,
- činnosti osoby, ktorými táto osoba sleduje svoje vlastné nekomerčné záujmy,
- uplatňovanie alebo zastupovanie záujmov strany alebo účastníka v súvislosti so správnym alebo súdnym konaním,

¹² Kurz k 10.6.2025. NBS: <https://nbs.sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/kalkulacka/>

¹³ Pozn. § 1 ods. 1 zákona: „Tento spolkový zákon upravuje povinnosti týkajúce sa správania a registrácie pri vykonávaní činností, ktorých cieľom je priamo ovplyvňovať určité rozhodovacie procesy v oblasti legislatívy alebo výkonu štátnej správy/moci na úrovni spolku, spolkových krajín, obcí a združení obcí.“

¹⁴ Pozn. Zákon sa tak nevzťahuje na politické strany, uznané cirkvi a náboženské spoločnosti, združenia obcí a miest, inštitúcie sociálneho zabezpečenia a záujmové skupiny, ktoré nezamestnávajú zamestnancov ako zástupcov záujmových skupín.

- právne poradenstvo a zastupovanie poskytované advokátmi, notármi, daňovými poradcami a inými na to oprávnenými osobami,
- presadzovanie zahraničnopolitických záujmov v diplomatickom alebo konzulárnom styku, a
- činnosti vykonávané na pokyn funkcionára.

Zákon definuje aj iné pojmy, ako lobistická zákazka (zmluva), lobistická spoločnosť, firemný lobista, zastupovanie záujmov, (neúzemný) samosprávny orgán, zájmová skupina, zainteresované strany, funkcionári, z toho napr.:

- **Zastupovanie záujmov** je akýkoľvek organizovaný a štruktúrovaný (*pozn. plánovaný s určitým cieľom*) kontakt s funkcionármi za účelom uplatňovania vplyvu v zmysle § 1 ods. 1 zákona v spoločnom záujme členov samosprávnych orgánov alebo zájmových skupín.
- **Funkcionári** sú spolkový prezident, členovia spolkovej vlády alebo vlády spolkovej krajiny, členovia domácich zastupiteľských orgánov, štátni zamestnanci, zmluvní zamestnanci a iné orgány, pokiaľ pôsobia v oblasti zákonodarstva, výkonnej moci alebo správy majetku štátu, spolkových krajín, obcí a združení obcí.

Zákon tiež upravuje povinnosti, ako sa musí lobista správať, princípy lobingu, ako aj obmedzenie činnosti funkcionára, ktorý nesmie v oblasti svojej pôsobnosti vystupovať ako lobista.

Hoci **kódex správania** nie je súčasťou zákona, zákon na neho odkazuje a vníma ho ako podmienku pri registrácii spoločností zamestnávajúcich lobistov: „Lobistické spoločnosti alebo spoločnosti, ktoré zamestnávajú podnikových lobistov, sú povinné vo svojej lobingovej činnosti vychádzať z etického kódexu a musia na to osobitne upozorniť na svojej internetovej stránke. Na požiadanie musia každej zainteresovanej osobe sprístupniť jeho obsah“.

Podmienka, aby mohol lobista vykonávať lobistickú činnosť, je **zápis do registra** (inak vykonáva činnosť nelegálne). Vykonávať činnosť môže až od okamihu oznámenia o zápise a počas trvania registrácie.

Register je rozdelený na 4 sekcie¹⁵:

1. lobistické spoločnosti (A1) a ich oblasti zodpovednosti (A2),
2. spoločnosti zamestnávajúce podnikových lobistov (B),
3. samosprávne orgány (C),
4. zájmové skupiny (D).

Záznamy v A1, B až D musia byť dostupné elektronicky a sprístupňujú sa verejnosti bezplatne.

Do záznamov v A2 minister spravodlivosti umožní nahliadnuť len zmluvným stranám o lobistickom záujme a funkcionárom, s ktorými bol lobista v kontakte, aj to len k tým, ktoré sa ich priamo týkajú.¹⁶

Žiadosť o nový zápis alebo zápis zmien je potrebné podať prostredníctvom portálu verejných služieb (www.lobbyreg.justiz.gv.at). Údaje musia byť **oznámené elektronicky a spôsobom, ktorý**

¹⁵ Pozn. Čo všetko obsahujú sekcie upravuje zákon v § 10 – § 12.

¹⁶ Pozn. Prístup sa musí poskytnúť aj iným osobám alebo orgánom po vypočítaní lobingovej spoločnosti a zadávateľa, ak tieto osoby alebo orgány preukážu právny záujem, ktorý výrazne prevažuje nad záujmom utajenia údajov, ktoré sú tam vložené, a to z dôvodov uvedených v článku 8 ods. 2 EDLP.

umožňuje overenie identity. Za prvú registráciu lobistickej spoločnosti je potrebné uhradiť evidenčný poplatok (za každú sekciu okrem A2); za zmeny sa už poplatky neplatia.

Súčasťou zákona sú tiež sankcie:

- finančné: napr. pokuta do 20 000 EUR v prípade nelegálnej činnosti (opakované do 60 000 EUR), alebo do 10 000 EUR v prípade porušenia registračnej povinnosti (opakované do 20 000 EUR);
- nefinančné: výmaz z registra a neplatnosť zmlúv.

Zodpovedný orgán je *ministerstvo spravodlivosti* (ktoré vedie aj register).

V praxi sa niekedy objavujú výkladové problémy súvisiace najmä s viacerými výnimkami, podľa ktorých je ťažké rozpoznať, [koho sa zákon týka](#) a v akom rozsahu. Zákon v zásade rozlišuje medzi lobistickými spoločnosťami s ich lobistami, spoločnosťami, ktoré zamestnávajú lobistov (v každom prípade zastupujúcimi individuálne záujmy) a samosprávnymi orgánmi a záujmovými skupinami s ich zástupcami (zastupovanie spoločných záujmov) a spája s tým rôzne povinnosti. Zákon sa vzťahuje aj na zahraničné spoločnosti.

Zákon sa obmedzene [vzťahuje na sociálnych partnerov a inštitúcie oprávnené uzatvárať kolektívne zmluvy](#).¹⁷ Zákon sa na nich vzťahuje *len v rozsahu registračných povinností*. Etické pravidlá zákona a sankčný režim (správne pokuty, vyčiarknutie z registra, neplatnosť zmlúv) sa na nich nevzťahujú.

Aj ostatné *samosprávne orgány a záujmové združenia* majú len *registračné povinnosti*, no musia dodržiavať *niektoré etické pravidlá*, konkrétne zásady lobovania a záujmového zastupovania. Inak sa na nich ustanovenia zákona nevzťahujú. Predovšetkým nepodliehajú sankčnému režimu.¹⁸

Na rozdiel od nemeckej úpravy, dobrovoľné zapísanie inštitúcií, ktoré nepodliehajú pôsobnosti zákona, nie je možné.

Pre [výkladové problémy](#) sa často odkazuje na dôvodovú správu k zákonu (ErlR 1465 BlgNR 24. GP 7) dostupnú na webovej stránke rakúskeho parlamentu. Okrem toho je prístupná informačná brožúra¹⁹ na webovej stránke Spolkového ministerstva spravodlivosti (na ministerstvo je možné sa priamo obrátiť so žiadosťou o pomoc).

¹⁷ Pozn. Sociálni partneri sú Hospodárska komora, Komora pracujúcich, Poľnohospodárska komora vrátane Konferencie prezidentov, Rakúsky odborový zväz. Inštitúcie oprávnené uzatvárať kolektívne zmluvy sú tie, ktoré sú uznané Federálnym zmierovacím úradom podľa § 4 Zákona o pracovnom práve. Zoznam týchto zmluvných partnerov možno nájsť na internete na stránke www.bmask.gv.at.

¹⁸ Viac na stránke Spolkového ministerstva spravodlivosti: <https://www.bmj.gv.at/service/lobbying-und-interessenvertretung.html>

¹⁹ Z ktorej vyberáme:

- *Otázka:* Som lobingová spoločnosť. Dokedy musím oznámiť tržby z lobingových činností? *Odpoveď:* Tieto údaje musia byť oznámené do 9 mesiacov po skončení každého hospodárskeho roka, pričom je potrebné doložiť potvrdenie od audítora, účtovného kontrolóra alebo zákonom ustanoveného kontrolného orgánu.
- *Otázka:* Som firma zamestnávajúca firemných lobistov a mám oznámiť, či náklady na lobing presiahli 100 000 €. Aké náklady mám zahrnúť? *Odpoveď:* Patria sem osobné a vecné náklady priraditeľné čisto lobingovým činnostiam, ako aj pomerné náklady na nájom, prevádzku a iné náklady súvisiace s činnosťou.
- *Otázka:* Znamená „dohodnutý rozsah úloh“ podľa § 10 ods. 2 bod 2 zákona konkrétnu činnosť alebo len všeobecný popis? *Odpoveď:* Ide iba o dohodnutý rozsah úloh medzi lobingovou spoločnosťou a klientom, nie o podrobný opis zmluvy. Stačí všeobecné uvedenie oblasti záujmu, napr. „zastupovanie záujmov v oblasti energetickej politiky“. Pojmy ako „lobing“ alebo „public relations“ samy osebe nestačia. Po splnení zákazky sa k údajom pridá poznámka: „Lobingová zákazka ukončená dňa DD.MM.RRRR.“

2.8 Slovinsko

Zákon o integrite a predchádzaní korupcie²⁰ *neupravuje len lobing*, no taktiež aj ochranu oznamovateľov, predchádzanie konfliktu záujmov a kontrolu prijímania darov (nezlučiteľnosť, zákaz a obmedzenia prijímania darov, obmedzenie podnikania, dohľad nad finančnou situáciou – majetkové priznania, integrita, korupcia).

Obsah zákona o integrite a predchádzaní korupcie:

- I. Všeobecné ustanovenia § 1 – 4 (rozsah a účel zákona, aplikácia a terminológia);
- II. Komisia na predchádzanie korupcie § 5 - 22;
- III. Ochrana oznamovateľov § 23 – 25;
- IV. Predchádzanie konfliktu záujmov a kontrola prijímania darov § 26 – 40;
- V. Dohľad nad finančnou situáciou § 41 – 46;
- VI. Plány integrity § 47 – 50;
- VII. Uznesenie o predchádzaní korupcie § 51 – 55 (prijaté Národným zhromaždením na návrh vlády);
- VIII. Lobing § 56 – 74 (pojmy, združenia, registrácia, výkon činnosti a povinnosti, informovanosť, zákazy a obmedzenia, sankcie);
- IX. Používanie a vedenie záznamov § 75 – 76 (napr. zverejňovanie údajov o peňažných tokoch subjektov verejného sektora)
- X. Sankcie (tzv. Trestnoprávne ustanovenia) § 77 – 80

Zákon rozoznáva tzv. funkcionárov²¹, úradníkov v riadiacej pozícii²², riadiace osoby²³, úradníkov (úradné osoby)²⁴, pričom rozdiely týchto pojmov sú potrebné pre správne uplatňovanie zákona (najmä pri rôznych povinnostiach alebo oprávneniach).

Lobista je každá osoba, ktorá sa zaoberá lobovaním a je zapísaná v registri lobistov, alebo osoba, ktorá vykonáva lobovanie a je zamestnancom záujmovej skupiny a lobuje v jej mene, alebo osoba, ktorá je voleným či inak legitímnym zástupcom takejto záujmovej skupiny.

Lobing môžu vykonávať len registrovaní lobisti (okrem určitých výnimiek²⁵). Lobistom môže byť každá plnoletá osoba, ktorá nie je zamestnaná vo verejnom sektore a ktorá nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a nebola v Slovinskej republike právoplatne odsúdená ex offa za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody na viac ako 6 mesiacov. Žiadny úradník nesmie vykonávať lobistickú činnosť pred uplynutím 2 rokov od skončenia svojej funkcie. Lobisti môžu vytvárať združenia lobistov, ktoré prijímajú kódex profesijnej etiky.

²⁰ Zákon o integrite a predchádzaní korupcií. Dostupný v anglickom jazyku na: <https://www.kpk-rs.si/storage/uploads/ebff0bca-a7d3-401f-b0a9-28aa1ff9c2bf/ZintPK-ENG.pdf> (zmeny za 2022 a 2023 nezpracované). Dostupné v slovinskom jazyku na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5523>

²¹ Pozn. Funkcionár alebo nositeľ verejnej funkcie sú napr. členovia Národného zhromaždenia, členovia Národnej rady, prezident republiky, predseda vlády, ministri, štátni tajomníci, sudcovia Ústavného súdu, sudcovia, prokurátori, atď.

²² Pozn. Úradníci v riadiacej pozícii sú generálni riaditelia, generálni tajomníci ministerstiev, vedúci ministerstiev, vedúci vládnych služieb, osoby s osobitnými právomocami v Národnej banke Slovinska, vedúci administratívnych jednotiek, riaditelia alebo tajomníci obecných správ.

²³ Pozn. Zahŕňa to napr. riaditeľov a členov kolektívnych riadiacich orgánov verejných agentúr, verejných fondov, verejných inštitúcií, verejnoprospešných inštitúcií a iných subjektov spravovaných verejným právom.

²⁴ Pozn. Sú to všetci úradníci: funkcionári, úradníci v riadiacej pozícii, a ostatní štátni zamestnanci, zamestnanci Národnej banky Slovinska, riadiace osoby a členovia riadiacich a dozorných orgánov v subjektoch verejného sektora.

²⁵ Pozn. Bez ohľadu na ustanovenia zákona osoba, ktorá lobuje za záujmovú organizáciu, v ktorej je zamestnaná, nie je povinná zapísať sa na tento účel do registra lobistov. To isté platí pre zákonného zástupcu alebo voleného zástupcu záujmovej organizácie.

Lobované osoby sú funkcionári a verejní zamestnanci v štátnych orgánoch, v Národnej banke Slovinska, v orgánoch a správach miestnej samosprávy a nositelia verejných právomocí, ktorí sú zodpovední za rozhodovanie alebo sa zúčastňujú na prerokúvaní a prijímaní predpisov, iných všeobecných dokumentov a rozhodnutí a s ktorými lobisti komunikujú na účely lobovania.

Lobing je definovaný ako činnosť lobistov, ktorí v mene záujmových organizácií vykonávajú neverejné ovplyvňovanie rozhodovania štátnych orgánov, Národnej banky Slovinska, orgánov miestnej samosprávy a nositeľov verejných právomocí pri prerokúvaní a prijímaní predpisov a iných všeobecných aktov, ako aj pri rozhodovaní štátnych orgánov, Národnej banky Slovinska, orgánov a úradov miestnej samosprávy a nositeľov verejných právomocí o iných veciach, s výnimkou tých, ktoré sú predmetom súdnych a správnych konaní, konaní podľa predpisov upravujúcich verejné obstarávanie a iných konaní, v ktorých sa rozhoduje o právach alebo povinnostiach jednotlivcov. Za lobovanie sa považuje každý neverejný kontakt lobistu s osobou, ktorú sa snaží ovplyvniť, a ktorý má za cieľ ovplyvniť obsah alebo postup prijímania uvedených rozhodnutí.

Činnosť jednotlivcov, neformálnych alebo záujmových skupín/organizácií s cieľom ovplyvňovať rozhodovanie štátnych orgánov a orgánov samosprávnych územných celkov a iných organizácií s verejnou právomocou pri prerokúvaní a prijímaní predpisov a iných všeobecných aktov v oblasti, ktorá priamo súvisí so systémovými otázkami posilňovania právneho štátu, demokracie a ochrany ľudských práv a základných slobôd, sa nepovažuje za lobing.

Komisia na predchádzanie korupcie je autonómny a nezávislý štátny orgán, ktorý plní úlohy stanovené v tomto a ďalších zákonoch. Zákon definuje, kto ju tvorí, s čím je nezlučiteľná funkcia daných osôb, funkčné obdobie (predseda na 6 rokov, podpredseda 5 rokov, pričom môžu byť vymenovaní opakovane len raz). Komisia podáva správu o svojej práci Národnému zhromaždeniu raz ročne.

Komisia je registrovým orgánom pre domáce i zahraničné fyzické osoby. Za právnickú osobu môžu lobiť len fyzické osoby, ktoré sú zapísané v registri lobistov. **Registrácia** je predpokladom pre legálne začatie lobovania.

Register obsahuje tieto údaje: osobné meno lobistu, daňové identifikačné číslo, adresu na doručovanie oznámení a pozvánok podľa § 67 ods. 2 zákona, sídlo alebo názov a adresu sídla spoločnosti, samostatne zárobkovo činnnej osoby alebo záujmovej skupiny, ak je u nej lobista zamestnaný, a oblasti, v ktorých má lobista zaregistrovaný záujem. Informácie v registri sú, s výnimkou daňového identifikačného čísla, **verejné**. Lobista musí nahlásiť každú zmenu údajov do 8 dní. Za zápis sa platí **poplatok** v súlade so zákonom upravujúcim správne poplatky.

Komisia vydá rozhodnutie o zápise alebo o výmaze do 15 dní od doručenia žiadosti. Komisia vymaže lobistu z registra, ak:

- sa preukáže, že údaje a dôkazy, na základe ktorých bol zapísaný do registra, sú nepravdivé,
- bol odsúdený v Slovenskej republike na viac ako 6 mesiacov odňatia slobody za úmyselný trestný čin stíhaný ex offa,
- zistí, že už nespĺňa podmienky na zápis do registra,
- písomne vyhlasuje, že si už neželá byť lobistom a zapájať sa do lobovania.

Lobista, ktorý je zapísaný v registri lobistov, podá Komisii písomnú správu o svojej činnosti:

- do 31. januára kalendárneho roka za predchádzajúci rok,
- najneskôr do 30 dní po uplynutí platnosti registrácie.

Správa obsahuje:

- daňové identifikačné číslo lobistu;
- údaje o záujmových skupinách, pre ktoré lobista vykonával lobovanie;
- údaje o výške odmeny prijatej od záujmových skupín za každú záležitosť, v ktorej lobista loboval (ak je lobovanie súčasťou zmluvy o poskytovaní služieb, ktorá zahŕňa aj iné činnosti a hodnotu lobovania nie je možné presne určiť, lobista uvedie hodnotu celej zmluvy o službách a percentuálny podiel odmeny za lobovanie);
- vyhlásenie o účele a ciele lobovania v prospech konkrétnej záujmovej skupiny;
- názvy štátnych orgánov, v ktorých lobista vykonával lobovanie, a mená osôb, s ktorými loboval;
- druhy a spôsoby lobovania v konkrétnej záležitosti, v ktorej loboval;
- druh a hodnotu darov poskytnutých politickým stranám a organizátorom volebných a referendumových kampaní.

Komisia vždy preskúma, či správa obsahuje potrebné údaje, ktorých pravosť môže overiť (má vyšetrovacie právomoci).

Čo sa týka sankcií, zákon stanovuje:

- **nefinančné:** upozornenie, zákaz lobingu v niektorej veci, zákaz lobingu vo všeobecnosti na dobu určitú (3 – 24 mesiacov) a výmaz z registra;
- **finančné:** rôzne rozmedzia, napr. 1000 – 2000 EUR za lobing v rozpore s § 70 zákona (nesmie lobovať mimo zákonného rámca, nesmie poskytovať nepresné, neúplné alebo zavádzajúce informácie), pokuta od 400 – 100 000 EUR sa uloží záujmovej organizácii, za ktorú s jej vedomím lobuje fyzická osoba, ktorá nie je zaregistrovaná, alebo ak nepodá Komisii správu.

2.9 Súhrnné výsledky porovnania k 15.3.2024

V tabuľke nižšie je zoznam štátov, ktoré odpovedali na požiadavky v rámci internej databázy [ECPRD](#) týkajúce sa lobingu. Údaje sú pri väčšine štátov aktuálne k 15.3.2024 (uzavretie poslednej požiadavky na túto tému). Ak je pri štáte uvedený rok 2019 znamená to, že tieto údaje sú vo vzťahu k legislatíve štátu posledné, ktoré máme k dispozícii. V tabuľke sme sa zamerali na to, či existuje osobitný predpis o lobingu (zákon o lobingu), či lobistickú činnosť pomenúva iný predpis (ak zákon o lobingu nebol prijatý, prípadne ak bol, či existuje predpis alebo kódex, ktorý tiež tieto činnosti reflektuje) a či štát vedie register lobistov.

Tabuľka č. 1: Regulácia lobingu a registre

Štát	Zákon o lobingu	Iný predpis	Register
Albánsko	x	Etický kódex poslanca	✓
Arménsko	x Návrh zákona o lobingových aktivitách má od roku 2004.		x
Belgicko	x	Rokovací poriadok Snemovne reprezentantov	✓
Bulharsko	x Existoval návrh zákona o zverejnení lobingu v roku 2015.	Protikorupčný zákon (Protikorupčná komisia)	x
Cyprus	✓ Zákon o transparentnosti pri rozhodovacích procesoch verejnej správy a súvisiacich záležitostiach od 1.3.2024		✓
Česko	✓ Zákon o regulaci lobbování		✓
Čierna Hora 2019	✓ Zákon o lobingu		✓
Dánsko	x	Usmernenia v rámci parlamentu	
Estónsko	x	Ministerstvo spravodlivosti vypracovalo „Dobrý postup komunikácie s lobistami pre úradníkov“, ktorý bol schválený rozhodnutím vlády z 18. marca 2021. Tento dokument však nemá záväzný charakter.	x
Fínsko	✓ Zákon o registri transparentnosti		✓
Francúzsko	✓ Zákon č. 2016-1691 z 9. decembra 2016 „týkajúci sa transparentnosti, boja proti korupcii a modernizácie hospodárskeho života		✓
Grécko	✓ Zákon o posilnení transparentnosti a zodpovednosti v štátnych inštitúciách		✓
Gruzínsko	✓ Zákon o lobingu		✓

Holandsko		rôzne etické kódexy	✓
Chorvátsko	x		x
Izrael	✓ Rokovací poriadok Knesetu		✓
Írsko	✓ Zákon o regulácii lobingu		✓
Kanada	✓ Zákon o lobingu	predpisy týkajúce sa registra, postavenia verejných funkcionárov <i>Provincie a obce môžu mať vlastné zákony a nariadenia týkajúce sa lobingu.</i>	✓
Litva	✓ Zákon o lobingu		✓
Lotyšsko	✓ Zákon o transparentnosti zastupovania záujmov		✓
Luxembursko	x	Rokovací poriadok parlamentu v časti finančných záujmov a konfliktu záujmov Etický kódex pre členov vlády Etický kódex pre zástupcov vládných poradcov	✓
Maďarsko	Zákon o lobingu existoval 2006 – 2010.	vládne nariadenie č. 50/2013 (II. 25.) o systéme riadenia integrity orgánov verejnej správy a prijímaní zainteresovaných strán <i>Okrem toho vláda v rámci prevencie korupcie vydala aj Metodickú príručku o uplatňovaní pravidiel pre kontakty so zainteresovanými stranami.</i>	
Malta	x		x
Moldavsko	x	rôzne zákony týkajúce sa integrity a transparentnosti a mimovládnych organizácií	
Nemecko	✓ Zákon o registri lobingu		✓
Nórsko	x		
Poľsko	✓ Zákon o lobingových aktivitách v legislatívnom processe		✓
Portugalsko	x Snahy o prijatie zákona v rokoch 2015 – 2019 vetované prezidentom, pretože zákon: - nevyžadoval vyhlásenie o všetkých záujmoch na účely registrácie, ale len hlavných, pričom ponechával na uvážení lobistu, či ho považuje za hlavný alebo nie; - nevyžadoval vyhlásenie príjmov z lobingu; a - vylučoval zo svojej pôsobnosti niektoré verejné		x

	subjekty, vo vzťahu ku ktorým by mohli byť vykonávané lobistické aktivity – konkrétne prezidenta republiky a jeho civilný a vojenský úrad.		
Rakúsko	✓ Zákon o transparentnosti lobingu a zastupovania záujmov	Etický kódex poslanca Zákon o nezlučiteľnosti	✓
Rumunsko	x	Etický kódex pre lobistov a advokátov	✓ ako replika zdieľaného registra EP a EK z roku 2011
Severné Macedónsko	✓ Zákon o lobingu		✓
Slovinsko	✓ Zákon o integrite a predchádzaní korupcie		✓
Spojené kráľovstvo 2019	✓ Zákon o transparentnosti lobizmu, nestraničských kampaní a správe odborových zväzov z roku 2014		✓
Srbsko 2019	✓ Zákon o lobingu		✓
Španielsko	x snahy od roku 2022	Existujú rôzne pravidlá, ktoré stanovujú regulačný rámec pre to, ako by mali verejní zamestnanci a vyšší úradníci konať, pokiaľ ide o systém nezlučiteľnosti funkcií a konfliktu záujmov.	x
Švajčiarsko	x	Švajčiarska spoločnosť pre verejné záležitosti vydala vlastné štandardné pravidlá.	x
Švédsko	x snahy od roku 2000	Etické kódexy Švédska asociácia konzultačných spoločností pre vzťahy s verejnosťou (PRECIS) zaviedla samoregulačný etický kódex o profesionálnych štandardoch v oblasti lobovania.	x
Taliansko	x/✓	regionálne úpravy, ďalej iba v rozsahu dolnej komory parlamentu, prípadne dobrovoľné na úrovni ministrov	✓
Turecko	x	x	x
USA	✓ Zákon o regulácii lobingu	Štáty majú vlastné zákony a vlastné registre	✓

zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií v [ECPRD](#)

3. Zhrnutie

Zhrnutie obsahuje základné oblasti, ktorým sa venuje príslušná legislatíva a návrh minimálneho rámca, ktorý by mal/mohol byť súčasťou prípadnej úpravy na Slovensku (upozorňujeme, že nejde o úplný výpočet). Uvedené doplníme aj o princípy Transparency International EU (TI) pre kvalitný legislatívny rámec²⁶.

Z našej analýzy vyplýva, že **20 zo 40 vybraných štátov má prijatý osobitný predpis týkajúci sa lobingu**, pričom táto regulácia je buď celoštátna alebo regionálna. Je zaujímavé, že až **26 štátov vedie register** lobistov, čo znamená, že nie všetky štáty s registrom majú nevyhnutne prijatý osobitný zákon, ale registračná povinnosť alebo možnosť je upravená inými predpismi.

Rozsah, účel zákona a definícia lobingu

Vychádzajúc z bližšej analýzy vybraných legislatívnych úprav z EÚ, možno uviesť, že úprava lobingu bežne obsahuje **jasne stanovený rozsah a účel** zákona s definíciou lobingu na základe **pozitívneho výpočtu činností**, ktoré sú lobingom, alebo v prípade väčšiny štátov aj **negatívneho výpočtu činností**, ktoré lobingom nie sú.

Najčastejšie sú z pôsobnosti zákona **vyňaté** verejné orgány, združenia a siete verejných orgánov, verejnoprospešné mimovládne organizácie, odborníci v procese legislatívneho procesu a rôzne konzultácie s verejnosťou, cirkvi a náboženské spoločnosti, politické strany, združenia zamestnávateľov alebo zamestnancov, poradenstvo alebo zastupovanie záujmov, ktoré nevedie k prijatiu, zmene či neprijatiu právneho predpisu.

Oblasti, ktorým je potrebné sa venovať pri prípadnej úprave na Slovensku:

- ☒ **rozsah zákona** (tiež, či bude existovať jeden právny predpis a v prípade potreby príslušný orgán dohľadu môže vydať nejaké usmernenia, alebo budú k zákonu prijaté ďalšie vykonávacie predpisy, etické kódexy a iné)
- ☒ **riadne, konkrétne, no dostatočne široké definície pojmov ako: lobing** (lobistická činnosť – možný nielen pozitívny výpočet, ale aj negatívny, teda čo sa za lobing nepovažuje; prípadne, čo je ako lobing zakázané), **lobista** (možné tiež upraviť, kto lobistom byť nemôže), **lobované osoby** (na koho sa vzťahuje – výkonná moc/zákonodarná moc/štát/samospráva), klient, konečný užívateľ výhod/príjemca lobingu a iné

1. Kľúčový princíp kvalitnej legislatívy podľa TI: Široká definícia lobovania, ktorá zahŕňa všetky organizované záujmové skupiny usilujúce sa ovplyvniť rozhodovanie. Zahŕňať by mala minimálne firmy, podnikateľské združenia, organizácie občianskej spoločnosti, konzultantov, advokátske kancelárie, think-tanky, akademické inštitúcie a pokiaľ možno aj odbory a náboženské skupiny.

Práva a povinnosti lobistov a lobovaných osôb

Súčasťou zákonov sú obvykle **práva a povinnosti lobistov a lobovaných osôb**, ktoré niekedy dopĺňa osobitný kódex správania. Tento kódex správania je buď súčasťou regulácie (napr. ako príloha Medziinštitucionálnej dohody na úrovni EÚ), prípadne na neho zákon odkazuje alebo ukladá

²⁶ Pozn. V rámci analýzy TI tiež preskúmala (cit.:) „regulačné rámce 27 členských štátov EÚ a 3 hlavných inštitúcií EÚ (15 členských štátov prijalo povinné alebo čiastočne povinné ustanovenia týkajúce sa lobovania)“. TI odporúčala aj celounijnú definíciu záujmového zastupovania. Transparency International EU: LOBBY TRANSPARENCY IN THE EU. Dostupné na: <https://transparency.eu/wp-content/uploads/2024/02/Transparency-international-EU-briefing-Lobby-transparency-in-the-EU.pdf>

povinnosť lobistom prijať si vlastný kódex. Niekedy je prijatie etického kódexu podmienkou registrácie.

Oblasti, ktorým je potrebné sa venovať pri prípadnej úprave na Slovensku:

- ☒ *inšpirácia z poľského a nemeckého zákona: zásady lobingu (v legislatívnom a rozhodovacom procese – najmä integrita a transparentnosť) a pravidlá verejného vypočutia/konzultácie*
- ☒ *podmienka bezúhonnosti lobistu (napr. Česko)*
- ☒ *otázka prijatia osobitného etického kódexu*
- ☒ *jednoznačne určené práva a povinnosti lobistu a lobovanej osoby (minimálne povinnosť oznámiť, že sa jedná o lobistu v čase lobingu, právo na informácie, podieľaní sa na príprave niektorých predpisov/rozhodnutí, osveta a vzdelávanie, zhromažďovať údaje, navrhovať a ovplyvňovať, zákaz darov, odmien a iných výhod, e-lobing cez sociálne siete či emailové kampane, atď.)*
- ☒ *otázka existencie (slobodného) povolania lobistu a príslušnej komory lobistov (ktorí by následne mohli mať aj samoreguláciu v podobe etického kódexu – napr. Litva)*
- ☒ *zánik oprávnenia lobistu, pozbavenie postavenia lobistu, a iné*
- ☒ *cooling-off alebo post-term (s čím sa stretávame pri verejných funkciách)*

2. Kľúčový princíp kvalitnej legislatívy podľa TI: Vymáhateľný Etický kódex, ktorý zakazuje určité správanie ako poskytovanie zavádzajúcich informácií, platenie za prístup, dosahovanie legislatívnych výhod cez finančné alebo nadštandardné protislužby a klamanie o skutočných záujmoch, ktoré daná organizácia zastupuje (tzv. „astroturfing“).

Orgán dohľadu a registrový orgán

Vymáhateľnosť právneho predpisu spočíva na zodpovednom orgáne dohľadu s dostatočným rozsahom právomocí, najmä vo vzťahu k monitorovaniu, kontrole alebo vyšetrovaniu. **Orgán dohľadu** sa v štátoch z hľadiska postavenia líši, no vždy **je registrovým orgánom**:

- Česko: Ministerstvo spravodlivosti (výkonná moc)
- Litva: Hlavná komisia pre etiku verejných činiteľov (samostatný nezávislý orgán)
- Nemecko: Spolkový snem (komora parlamentu)
- Poľsko: minister príslušný pre verejnú správu (výkonná moc)
- Rakúsko: minister spravodlivosti (výkonná moc)
- Slovinsko: Komisia na predchádzanie korupcie (samostatný nezávislý orgán)

Lobista sa vždy registruje sám. Niektoré štáty za registráciu (prvotné zápisné) žiadajú úhradu poplatku.

Oblasti, ktorým je potrebné sa venovať pri prípadnej úprave na Slovensku:

- ☒ *orgán dohľadu (už existujúci výkonný orgán alebo kontrolný orgán, existujúci výbor alebo odbor, prípadne ísť cestou osobitného úradu – napr. v minulosti navrhovaný Úrad pre ochranu verejného záujmu alebo existujúci úrad), ktorý môže byť aj orgánom, ktorý bude viesť a spravovať register lobistov; jeho pôsobnosť, právomoci zamestnancov alebo členov orgánu, rozhodnutia – všetky náležitosti, do kedy rozhodne a v akom rozsahu, možnosť odvolania a iné tak vo vzťahu k orgánu ako registrového, kontrolného a priestupkového)*
- ☒ *register – povinný, verejný; zoznam povinne nahlasovaných údajov (okrem údajov o lobistoch sem môže pribudnúť aj zoznam aktivít v aktuálnom čase –*

nahlasovanie do niekoľkých dní od kontaktu alebo konkrétneho stretnutia²⁷); spôsob a postup zápisu do registra, aké má účinky, od kedy platí, aké práva lobista nadobudne, evidencia (vedenie, aktualizácia, správa, výmaz, splatnosť úkonov, napr. zápisného)

- ☒ inšpirácia z litovského zákona: osobitná časť zákona (§) venovaná **začiatku, pozastaveniu, obnoveniu a ukončeniu lobistických aktivít od registrácie**

3. Kľúčový princíp kvalitnej legislatívy podľa TI: Povinný verejný register, kde musia organizácie zverejniť základné údaje, záujmy, ktoré zastupujú, finančné a personálne zdroje, zdroje financovania, klientov a partnerské organizácie, ak sú relevantné.

Sankcie

Sankcie za porušenie zákonov sú obvykle finančného (pokuty) a nefinančného charakteru (napr. upozornenie, pozastavenie činnosti, výmaz z registra). Viac uvádzame v Tabuľke č. 2 nižšie.

Oblasti, ktorým je potrebné sa venovať pri prípadnej úprave na Slovensku:

- ☒ **sankcie za porušenie zákona** (orgán dohľadu a úprava samotného správneho konania; závažnosť porušenia – od upozornenia až po finančné sankcie a výmaz; úhrada pokút, príjmy z pokút)
- ☒ inšpirácia z nemeckého zákona: **právo na vstup do budovy** Spolkového snemu a účasť oprávnených na verejných vypočutiach/konzultáciách; správy a hodnotenia z registra a prípadných aktivít lobistov

Iné

Upraviť je možné aj tzv. „*legislative footprint*“ (stopu), ktorá by umožnila sledovať, v akom rozsahu lobistická aktivita ovplyvnila prijatie nejakého predpisu (podobné stopy je možné uplatniť aj pri rozhodnutiach, kde by sa uviedla poznámka o predchádzajúcom lobingu).

Oblasti, ktorým je potrebné sa venovať pri prípadnej úprave na Slovensku:

- ☒ **povinnosť orgánov sprístupniť všetky informácie o lobingovej aktivite** do určitého času, v určitom rozsahu, do verejného registra, vestníku (Poľsko) alebo ako súčasť Transparentného legislatívneho procesu do 7 dní od lobovania (Litva)

4. Kľúčový princíp kvalitnej legislatívy podľa TI: Lobistickú stopu vo forme otvorenej a prístupnej proaktívnej evidencie stretnutí a lobistických aktivít.

V súvislosti s prípadnou úpravou na Slovensku odporúčame čerpať návrhy aj z analýzy „[Koniec zákulisia: Cesta k transparentnému lobingu na Slovensku](#)“, ktorú pripravili Nadácia Zastavme korupciu, Transparency International Slovensko a Via Iuris.

²⁷ Pozn. Uvedené môže byť aj len súčasťou uverejneného legislatívneho procesu – pozri nižšie Iné – legislatívna stopa.

Tabuľka č. 2: Krátky sumár k vybraným štátom EÚ

štát	právny predpis	definícia lobingu	čo sa za lobing nepovažuje	kódex správania	register, registrový orgán, žiadateľ	sankcie	vybrané ustanovenie
Česko	zákon o regulácii lobovania	činnosť zameraná na priame ovplyvnenie konania lobovaného pri príprave, prerokovaní alebo schválení právneho predpisu parlamentu, vlády, ústredného správneho orgánu, správneho orgánu s celoštátnou pôsobnosťou alebo Českej národnej banky, alebo vecného zámeru zákona; opatrení všeobecnej povahy alebo dokumentov týkajúcich sa koncepcie rozvoja vybraných orgánov; ratifikácii, podpise alebo odstúpení od medzinárodnej zmluvy	široký zoznam vyňatých činností, napr. plnenie úloh vyplývajúcich z pracovnoprávneho, služobného alebo obdobného vzťahu fyzickej osoby k štátu, k územnému samosprávnemu celku, výkon petičného práva, jednanie orgánu politickej strany/hnutia, schôdze komôr parlamentu, verejná konzultácia, ak sa uvedené týka utajovanej informácie, komunikácia prostredníctvom hromadných masmédií a iné	Nie je súčasťou zákona. Práva a povinnosti sú uvedené v zákone.	✓ Ministerstvo spravodlivosti	Odstupňované, napr.: • pokuta do 50000 Kč (neupozorní lobovaného, že je lobista; • pokuta do 300000 Kč (uvedenie nepravdivých údajov do registra); • pokuta do 1000000 Kč alebo do výšky 3 % hodnoty aktív právnickej osoby (ak lobuje bez oprávnenia) • možno uložiť zákaz činnosti • zverejnenie rozhodnutie o priestupku	Lobovaným nie je príslušník alebo zamestnanec spravodajskej služby Českej republiky. Ministerstvo spravodlivosti kontroluje plnenie povinností a ukladá opatrenia k náprave. O svojej činnosti uverejňuje ročnú správu na internetovom sídle do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.
Litva	zákon o lobingu	konanie fyzickej osoby, právnickej osoby, inej organizácie alebo jej	široký zoznam vyňatých činností, napr. náboženských spoločenstiev, politických	Hoci sú práva a povinnosti súčasťou	✓	• pokyn na odstránenie porušenia	Lobované osoby musia oznámiť každé lobovanie do 7 dní Hlavnej komisii

štát	právny predpis	definícia lobingu	čo sa za lobing nepovažuje	kódex správania	register, registrový orgán, žiadateľ	sankcie	vybrané ustanovenie
		organizačnej jednotky s cieľom ovplyvniť osoby uvedené v zákone pri prijímaní alebo odmietaní právnych aktov v záujme klienta alebo príjemcu lobistickej činnosti	strán, verejnoprospešných mimovládnych organizácií, odborníkov, konzultácie s verejnosťou a iné	<i>zákona, Etický kódex prijala až Litovská asociácia lobistov.</i>	Hlavná komisia pre etiku verejných činiteľov (tiež orgán dohľadu) <i>Žiadosť o zápis podáva lobista.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 1000 – 4000 EUR: ak osoba nedeklaruje lobistickú činnosť v súlade so zákonom • 1500 – 4000 EUR: v prípade lobistických činností vykonávaných neregistrovanou osobou 	<i>prostredníctvom systému Transparentného legislatívneho procesu.</i>
Nemecko	zákon o registri lobingu	akékoľvek nadviazanie kontaktu s cieľom priamo alebo nepriamo ovplyvniť proces formulovania cieľov alebo prijímania rozhodnutí orgánmi, grémiami, poslancami, poslaneckými klubmi alebo skupinami Spolkového snemu, alebo s cieľom priamo alebo nepriamo ovplyvniť proces formulovania cieľov alebo prijímania	široký zoznam vyňatých činností, napr. cirkvi, politických strán, národnostných menšín; združenia zamestnávateľov alebo zamestnancov (ak ovplyvňujú pracovné a hospodárske podmienky); poradenstvo alebo zastupovanie záujmov, ktoré nevedie k prijatiu, zmene či neprijatiu právneho predpisu a iné	✓ podmienka registrácie	✓ Spolkový snem (tiež orgán dohľadu) <i>Žiadosť o zápis podáva lobista.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pokuta do výšky 50 000 EUR, ak lobista poruší povinnosť registrácie (neoznámil údaj alebo jeho zmenu či aktualizáciu, neurobil tak správne, úplne alebo včas); • Spolkový snem si môže 	<i>Existuje tu možnosť registrovať sa, i keď zástupca nie je na účely zákona lobistom. Na druhej strane, je vždy povinný, ak lobing vykonáva pravidelne, trvalo, odplatne, v prospech tretích strán, a ak za posledné 3 mesiace uskutočnil viac ako 30 samostatných kontaktov (stretnutí) za účelom zastupovania.</i>

štát	právny predpis	definícia lobingu	čo sa za lobing nepovažuje	kódex správania	register, registrový orgán, žiadateľ	sankcie	vybrané ustanovenie
		rozhodnutí Spolkovou vládou				vyhradíť právo neudelíť prístupové povolenie do budovy.	
Poľsko	zákon o lobingu	<p><i>Existujú tu 2 definície:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Lobing každá zákonná činnosť zameraná na ovplyvňovanie verejných orgánov v legislatívnom procese. Profesionálny lobing je odplatné lobovanie vykonávané v mene tretích strán s cieľom presadiť ich záujmy v legislatívnom procese. 	-	-	<p>✓</p> <p>minister príslušný pre verejnú správu</p> <p><i>Žiadosť o zápis podáva lobista.</i></p>	Subjektu, ktorý vykonáva činnosti patriace do rozsahu profesionálnej lobistickej činnosti bez zápisu do registra, sa uloží pokuta vo výške 3000 až 50 000 PLN.	<p><i>Orgány verejnej moci sprístupňujú v Úradnom vestníku informácie o tom, ako voči nim konali lobisti, aké opatrenia a návrhy riešenia očakávajú.</i></p>
Rakúsko	zákon o transparentnosti lobingu a zastupovania záujmov	akýkoľvek organizovaný a štruktúrovaný (plánovaný s určitým cieľom) kontakt s funkcionármi za účelom uplatňovania vplyvu v záujme klienta.	Činnosti sú vymedzené užšie; tie, ktoré vykonáva funkcionár pri výkone jeho pracovných úloh a kompetencií, osoba sledujúca svoje vlastné nekomerčné záujmy, aj súvisiace so zastúpením účastníkov v konaniach (súdnych, správnych);	Nie je súčasť zákona. Majú si ho však majú prijať lobistické spoločnosti.	<p>✓</p> <p>minister spravodlivosti</p> <p><i>Žiadosť o zápis podáva lobista.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> finančné: napr. pokuta do 20 000 EUR v prípade nelegálnej činnosti (opakované do 60 000 EUR), alebo do 10 000 	<p><i>Zákon sa obmedzene vzťahuje na sociálnych partnerov a inštitúcie oprávnené uzatvárať kolektívne zmluvy v rozsahu registračných povinností. Etické pravidlá zákona a sankčný režim (správne pokuty,</i></p>

štát	právny predpis	definícia lobingu	čo sa za lobing nepovažuje	kódex správania	register, registrový orgán, žiadateľ	sankcie	vybrané ustanovenie
			<i>diplomatické a konzulárne činnosti.</i>			EUR v prípade porušenia registračnej povinnosti (opakované do 20 000 EUR); <ul style="list-style-type: none"> • nefinančné: výmaz z registra a neplatnosť zmlúv 	<i>vyčiarknutie z registra, neplatnosť zmlúv) sa na nich nevzťahujú. Aj ostatné samosprávne orgány a záujmové združenia majú len registračné povinnosti, no musia dodržiavať niektoré etické pravidlá, konkrétne zásady lobovania a záujmového zastupovania. Sankčné ustanovenia sa na nich nevzťahujú.</i>
Slovensko	zákon o integrite a predchádzaní korupcie	činnosť lobistov, ktorí v mene záujmových organizácií vykonávajú neverejné ovplyvňovanie rozhodovania štátnych orgánov, samosprávy a nositeľov verejných právomocí pri tvorbe, prijímaní všeobecných aktov, pri ich rozhodovaní s výnimkou toho, čo je predmetom súdnych a správnych konaní, verejného obstarávania a iných konaní, v ktorých sa	činnosť jednotlivcov, neformálnych alebo záujmových skupín/organizácií s cieľom ovplyvňovať rozhodovanie štátnych orgánov a orgánov samosprávnych územných celkov a iných organizácií s verejnou právomocou pri prerokúvaní a prijímaní predpisov a iných všeobecných aktov v oblasti, ktorá priamo súvisí so systémovými otázkami posilňovania právneho štátu, demokracie a ochrany	-	✓ Komisia na predchádzanie korupcie <i>Žiadosť o zápis podáva lobista.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • nefinančné: upozornenie, zákaz lobingu v určitej veci alebo všeobecný zákaz na dobu 3 – 24 mesiacov, výmaz z registra; • finančné: rôzne rozmedzia, napr. 1000 – 2000 EUR za lobing v rozpore s § 70 	<i>Lobista, ktorý je zapísaný v registri lobistov v Slovenskej republike, podá Komisii písomnú správu o svojej práci, konkrétne: do 31. januára kalendárneho roka za predchádzajúci rok, a najneskôr do 30 dní po uplynutí platnosti registrácie.</i>

štát	právny predpis	definícia lobingu	čo sa za lobing nepovažuje	kódex správania	register, registrový orgán, žiadateľ	sankcie	vybrané ustanovenie
		rozhoduje o právach alebo povinnostiach jednotlivcov	ľudských práv a základných slobôd			(nezákonný lobing, nepresné, neúplné alebo zavádzajúce informácie), pokuta od 400 – 100 000 EUR spoločnosti, ak za ňu lobuje neregistrovaná osoba	

zdroj: vypracovala autorka na základe dostupných informácií

4. Zdroje

1. ECPRD Request no. 5738: Interest representation/lobbying regulation. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/913335>
2. ECPRD Request no. 1490: Legal Regulation of Lobbying (Lobbyism). Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/103470>
3. ECPRD Request no. 5318: Strengthening integrity, independence and accountability – Benchmarking – measures undertaken by national Parliaments. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/780644>
4. ECPRD Request no. 3985: Questionnaire on Lobbying. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/410678>
5. ECPRD Request no. 5526: Lobbying activity for Members of Parliament. Dostupné po prihlásení na: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/849760>
6. Transparency International EU: LOBBY TRANSPARENCY IN THE EU. Dostupné na: https://transparency.eu/wp-content/uploads/2024/02/Transparency-international-EU_briefing_Lobby-transparency-in-the-EU.pdf
7. Transparency International Slovensko: Mapping the Lobbying Landscape in Slovakia. Dostupné na: <https://www.transparency.sk/wp-content/uploads/2016/03/Mapping-the-Lobbying-Landscape-in-Slovakia.pdf>
8. Európska komisia: Správa o právnom štáte 2024. Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii. Dostupné na: https://commission.europa.eu/document/download/40d0f293-3047-4242-8c08-5101b8c09ff7_sk?filename=COM_2024_800_1_SK_annexe_autre_acte_part1_v2.pdf
9. EUR-LEX: Interinstitutional Agreement of 20 May 2021 between the European Parliament, the Council of the European Union and the European Commission on a mandatory transparency register. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.207.01.0001.01.ENG
10. ENNHRI: The state of the rule of law in the European Union. Slovakia. 2024. Dostupné na: https://ennhri.org/wp-content/uploads/2024/04/Slovakia_Country-Report_Rule-of-Law-2024.pdf
11. Poslanecká snemovňa parlamentu Českej republiky: Sněmovní tisk 649 VI. n. z. o regulaci lobování (Česko). Dostupné na: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&t=649>
12. Senát parlamentu Českej republiky: Návrh zákona o regulaci lobování. Dostupné na: <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/115520/96945>
13. Senát parlamentu Českej republiky: Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o regulaci lobování. Dostupné na: <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/115521/96946>
14. Senát parlamentu Českej republiky: Seznam senátních tisků. Dostupné na: https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/historie?cid=pssenat_historie.pHistorieTisku.list&forEach.action=detail&forEach.value=s5437
15. Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o regulaci lobování (Česko). Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2025-169>
16. Zákon o regulaci lobování (Česko). Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2025-168>
17. Zákon o lobingu (Litva). Dostupné na: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.104674/asr>
18. Hlavná komisia pre etiku verejných činiteľov (Litva). Dostupné na: <https://vtek.lt/>
19. Zákon Litovskej republiky o zosúladení verejných a súkromných záujmov. Dostupné na: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.C0E550D6ADF0>
20. Bundestag: Consolidated version of the Lobbying Register Act (zákon o registri lobingu, anglická verzia; Nemecko). Dostupné na: https://www.bundestag.de/resource/blob/991942/bd853c0d6191d14fc096cf299ccd5fd2/Konsolidierte-Fassung-LobbyRG-2024_EN.pdf
21. Bundestag: Lobbyregister (Nemecko). Dostupné na: <https://www.lobbyregister.bundestag.de/startseite>
22. Zákon o lobingu (Poľsko). Dostupné na: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/dzialalnosc-lobbingowa-w-procesie-stanowienia-prawa-17216878>
23. Ministerstvo vnútra a verejnej správy: Zápis do registra subjektov vykonávajúcich profesionálnu lobistickú činnosť (Poľsko). Dostupné na: <https://www.gov.pl/web/mswia/dzialalnosc-lobbingowa>
24. Prawo.pl: Vzhľadom na vágnu definíciu nie je jasné, kto je lobista. Dostupné na: <https://www.prawo.pl/samorzad/definicja-lobbingu-i-lobbysty-przepisy.524362.html>
25. JawnyLobbying: Lobing v Poľsku. Dostupné na: <https://jawnylobbying.pl/czym-jest-lobbing/>
26. Sejm: Lobbying. Dostupné na: <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/page.xsp/lobbying>

27. Zákon o transparentnosti lobingu a zastupovania záujmov (Rakúsko). Dostupné na: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxc?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20007924>
28. WKO: Zákon o transparentnosti lobingu a zastupovania záujmov. Lobistické spoločnosti. Dostupné na: <https://www.wko.at/unternehmensrecht/lobbyg-lobbying-unternehmen>
29. Ministerstvo spravodlivosti Rakúska: Lobbying- und Interessenvertretungsregister. Dostupné na: <https://lobbyreg.justiz.gv.at/edikte/ir/iredi18.nsf/Suche!Openform>
30. WKO: Zákon o transparentnosti lobingu a zastupovania záujmov. Všeobecné informácie. Dostupné na: <https://www.wko.at/unternehmensrecht/lobbyg-allgemeiner-ueberblick>
31. Ministerstvo spravodlivosti Rakúska: Vademecum LobbyG. Dostupné na: <https://www.bmj.gv.at/dam/jcr:b1dc7625-9177-487a-ac15-d97e226b2333/vademecum.pdf>
32. Ministerstvo spravodlivosti Rakúska: Lobbying- und Interessenvertretung. Dostupné na: <https://www.bmj.gv.at/service/lobbying-und-interessenvertretung.html>
33. Zákon o integrite a predchádzaní korupcii (Slovinsko). Dostupné na: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO5523>
34. Anglický preklad zákona o integrite a predchádzaní korupcii (Slovinsko). Dostupné na: <https://www.kpk-rs.si/storage/uploads/ebff0bca-a7d3-401f-b0a9-28aa1ff9c2bf/ZintPK-ENG.pdf>
35. Transparency International Slovensko, Nadácia Zastavme korupciu, Via Iuris: Koniec zákulisia: cesta k transparentnému lobingu na Slovensku. Dostupné na: <https://zastavmekorupciu.sk/wp-content/uploads/2025/06/lobing-slovensko.pdf>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

